

Vzpomínka na Štichlův mlýn

Malebná lesní sídelní lokalita **Štichlův mlýn** byla odedávna místní částí obce Andělská Hora. Ležela v romantickém údolí na březích potoka Hotschelohbach směrem od Andělské Hory k obci Činov (Schönau). Místo dostalo název podle prvního majitele Štichlova mlýna, mlynáře Stichela. Mlýn byl postaven roku 1660. V roce 1932 vyhořel a nebyl již obnoven. Dodnes je zachována jeho romantická ruina nedaleko vyrabované kapličky.

V lokalitě Štichlův mlýn dříve stávaly tyto objekty:

Čp.105 – Štichlův mlýn, posledním majitelem ruiny a pozemku před rokem 1945 byl Wilhelm Hübner

Vodní nádrž pohonné mlýnské vody

Čp.106 - dům truhláře a hospodáře Franze Schröttera

Čp. 131 – dům Aloisie Schwarzové

Čp. 135 – dům Elsy Höllové

Čp. 145 – dům Josefa Schöttnera, malíře porcelánu

Čp. 150 – dům čišníka Rudolfa Wiesnera

Čp. 149 – hostinec „Gasthaus zum Sonnenaufgang“, majitelkou byla Hermína Mähringová

Čp. 143 – hostinec „Zur Krähe“ (U vrány), majitelkou byla Marie Hübnerová

Čp. 144 – dům Wilhelma Hüttnera

Čp. 142 – dům mlynářského pomocníka Josefa Sandnera

Čp. 161 – dům dělníka Wenzela Holleiho

Čp. 146 – dům ševce a hospodáře Wenzela

Čp. 155 – dům ševce a lesního dělníka Josefa Langa

Čp. 112 – černínská myslivna, bydlel v ní Josef Lange, lesník hraběte Černína, majitele andělskohorského polesí Kaplička z roku 1851, kterou nechal postavit Johann Schöttner, mlynář na Štichlově mlýně. Její oltář zdobila dřevěná plastika Matky Boží Příbramské.

Po odsunu Němců v letech 1945-1946 byly prázdné domy usedlosti Štichlův mlýn postupně vyrabovány a zdevastovány. Jejich nepatrná torza jsou smutným mementem novodobé historie krajiny českého pohraničí. Kaplička bez inventáře dosud stojí. Na zapomenuté a krásné místo zvané Štichlův mlýn dojdete z Andělské Hory po žlutě značené turistické cestě.

Dr. Stanislav Burachovič

Významné osobnosti Bečova

Psát a mluvit o významných osobnostech je vždy poněkud ošidné, neboť kritéria pro stanovení významnosti a nevýznamnosti jsou vágní, namnoze subjektivní a tudíž i dosti problematická. U vědomí těchto úskalí jsem se pokusil vybrat z dějinného kadlubu bečovských reálií do roku 1945 několik jmen, která si podle mého názoru zaslouží krátké připomenutí, tj. očistění od prachu zapomenutí, který je v případě Bečova od roku 1945 obzvláště houževnatý.

Filip Rab

Podle Rukověti humanistického básnictví v Čechách a na Moravě se tento významný básník 17. století narodil koncem 16. století v Bečově. V roce 1606 byl Filip Rab zapsán jako student univerzity v Jeně. V témže roce napsal poetický příspěvek Baltazaru Waltherovi do spisu „Summa philosophica“. O životních osudech básníka Filipa Raba není mnoho známo.

Vstupní část bečovského zámku (J.Bartoš)

Kašpar Pluh z Rabštejna

Tento šlechtic byl v letech 1537-1547 pánem Bečova a okolí. Kašpar Pluh z Rabštejna byl synovcem předchozího bečovského pána Jana Pluha. Kašpar Pluh se svou politickou orientací a řízením osudu stal vůdcem českého stavovského povstání proti králi Ferdinandovi v letech 1546-1547. U Bečova shromáždil Kašpar Pluh v roce 1547 svá vojska. Když bylo povstání potlačeno, uprchl Pluh před zlobou krále do Saska. V nepřítomnosti byl odsouzen k trestu smrti a na jeho hlavu byla vypsána vysoká odměna. Psanec však nebyl dostižen a později došlo k jeho omilostnění. Kašpar Pluh se poté vrátil do Čech, kde zemřel roku 1585 v Sokolově. Dne 1. dubna 1585 byl pohřben v bečovském kostele.

Josef Labický

S historií Bečova je velmi úzce spjata osobnost významného hudebního skladatele, zakladatele a šéfdirigenta lázeňského orchestru v Karlových Varech Josefa Labického, který žil v letech 1802 - 1881. Malý Labický se roku 1803 s rodiči přistěhoval ze svého rodiště Krásna do Bečova do domu čp. 205. V Bečově se Labický učil u hudebního pedagoga Karla Veita hru na violu a klavír. Solidní životní existenci mu však mělo na přání rodičů zajistit řemeslo postřihovačské,

jemuž se v Bečově plně učil. V roce 1824 dostal Labický od bečovského magistrátu certifikát postřihovačského mistra. Již 4 roky předtím však mladý hudebník začal působit jako houslista lázeňského orchestru v Mariánských Lázních. V roce 1821 přešel jako sezónní hudebník do Karlových Varů, kde pak v roce 1835 založil svůj vlastní orchestr mimořádných kvalit. Roku 1824 se Labický oženil s Antonií Hergetovou, dcerou bečovského starosty. V Bečově se narodily Labického děti Eduard / architekt /,

August / hudební skladatel a ředitel lázeňského orchestru v Karlových Varech /, Wilhelm / vynikající houslista / a Antonie / operní pěvkyně /.

Adolf Zörkler

Významný regionální mistr uměleckého řemesla se narodil 6. července 1869 v kupecké rodině v městečku Doupov na Kadaňsku. Po absolvování základní školy nastoupil do učení jakožto zámečník v Trnovanech na Teplicku. Poté absolvoval státní řemeslnou a živnostenskou školu v Chomutově a odsloužil si vojenskou službu v Terezíně. V roce 1894 se oženil a založil si v Trnovanech u Teplic vlastní firmu. Po úspěšných realizacích zámečnických prací na různých stavbách si Zörkler udělal mistrovský kurs v oboru umělecký zámečník a kovář.

V roce 1909 se Zörkler s rodinou přistěhoval do Bečova, který se stal jeho novým domovem a kde působil až do svého odsunu do Německa v roce 1946. Roku 1915 byl povolán do války, z níž se vrátil až roku 1919. Po válce se politicky angažoval v komunální politice / socialistická strana /, stal se poslancem bečovského zastupitelstva a již roku 1920 byl zvolen do funkce bečovského starosty. Starostoval 4 roky a zasloužil se ve městě o mnohá zlepšení zejména v sociální sféře. Po skočení své úřednické kariéry se zase plně vrátil ke svému milovanému oboru

uměleckého zámečnictví a kovovíroby. Jeho dílna se nacházela blízko obecní školy. Zörkler zaměšťoval řadu učedníků a pomocníků. K jeho významným dílům patří kovový reliéf „ Objevení Vřídla „, instalovaný v Karlových Varech původně ve Vřídelní kolonádě, po jejím stržení 1939 pak v Tržní kolonádě nad pramenem Karla IV., kde se nachází dodnes. Zörkler vytvořil také velký reliéf Krista pro klášter premonstrátů v Teplé a plastiku presidenta ČSR T.G.Masaryka.

Jak již řečeno, v roce 1946 byl Zörkler s rodinou vysídlen do Německa. Novou existenci si vybudoval v bavorském Berchtesgadenu. Jako umělecký kovář byl činný až do své smrti dne 16. září 1961.

Johann Kopetzky

První ředitel obecní a měšťanské školy v Bečově. Narodil se roku 1854 v rodině mlynáře v tzv. Horním Hamru u Louky na Bečovsku. Navštěvoval gymnázium v Plzni a stal se učitelem. Působil v Teplé a Karlových Varech. V roce 1900 byl vybrán na ředitelské místo v bečovské nově zřízené obecní a měšťanské škole. Tuto školu řídil Kopetzky plných 19 let, až do roku 1919. Ředitel Johann Kopetzky sehrál po roce 1900 významnou úlohu na úseku kulturního života Bečova. Kopetzky byl talentovaným básníkem. Mnohé jeho verše byly inspirovány láskou k domovské krajině Bečovska. Pedagog a básník zemřel roku 1934 a je pohřben na bečovském hřbitově.

Josef Russ

Působil v Bečově dlouhá léta jako učitel a druhý ředitel měšťanské školy po penzionování ředitele Johanna Kopetzkého. Narodil se v Otročině na Tepelsku dne 30. listopadu 1870. Studoval na gymnáziu v Chebu a vyučoval poté na učitelském ústavu tamtéž. Dále učiteloval v obcích Prameny a Louka u Bečova. Jeho odborný zájem směřoval k vlastivědě a národopisu Karlovarska. Významný regionální národopisec Josef Hofmann z Karlových Varů byl jeho dobrým přítelem a učitelem. Russ úzce spolupracoval také s regionál-

ním spisovatelem Aloisem Johnem z Horních Loman u Františkových Lázní a jeho vlastivědným časopisem „ Unser Egerland„. Nejzáslušnějšími vlastivědnými počiny Josefa Russe bylo zpracování podrobné mapy Tepelska a Bečovska pro školy v roce 1906 / 2. vydání 1936 / a sepsání vlastivědné knihy „ Der Tepler Bezirk „, jež vyšla tiskem roku 1936. Josef Russ psal po skončení aktivní učitelské služby několik obecních kronik Bečovska. Také Josef Russ musel po roce 1945 opustit svůj domov. Zemřel dne 5. listopadu 1946 a je pohřben v německém Mnichově.

Ernst Steidl

Bezesporu nejvýraznější uměleckou osobností Bečova první poloviny 20. století byl malíř a grafik Ernst Steidl. Narodil se v Bečově 20. července 1891. Steidlův otec byl hudebníkem a příbuzným kapelníka Labického. Po základní škole odešel z Bečova na 2 roky do odborné keramické a grafické školy do Teplic a odtud pak na Akademii výtvarných umění v Praze. Tam studoval 3 roky u profesora Franze Thieleho a 2 roky u profesora Korttjena. Od roku 1914 byl činný jako svobodný výtvarný umělec v Bečově. Jeho malířský zájem patřil především rodnému kraji a jeho lesům. Vytvořil dlouhou řadu obrazů a grafických listů s krajinnými motivy z Bečova a okolí. Některá jeho díla dodnes zdobí bečovskou radnici. Steidl byl kromě malování velkým ctitelům a znalcem hudby.

Základy šibenice na Popravčím vrchu nad Bečovem (J.Bartoš)

Již od mládí si nenechal ujít žádný významnější koncert.

Steidlova díla se nacházejí v galeriích a muzeích v Praze, Vratislavi, Regensburgu, Karlových Varech, Ostrově aj. Jeho nezájemné grafické listy / lepty / Bečova jsou dodnes odborníky vysoce ceněny. Jejich prodejní ceny na antikvárním, starožitnickém a aukčním trhu stále stoupají. Známé jsou Steidlovy lepty s námětem bečovského hradu a zámku. Vrcholným uměleckým dílem se stal Steidlův obraz s motivem tzv. Staré pošty a zamrzlé Teplé s bruslaři. Steidl byl členem tzv. Metznerbundu, sdružení německých výtvarných umělců v Čechách.

Po roce 1945 musel Ernst Steidl opustit Bečov. Nový domov našel v obci Bach u Regensburgu. Ernst Steidl tvořil svá osobitá malířská a grafická díla až do své smrti 17. ledna 1966.

Alois Rieber / 16.I. 1876 - 12.4.1944 /

Rodák z Bečova, žák profesorů Maxe Pirnera a Josefa Václava Myslbeka v Praze. Vysokoškolský profesor a sochař.

Dr. Josef Rieber / 22.I. 1862 - 5.II. 1934 /

Rodák z Bečova, univerzitní profesor, bohoslovec a kněz působící před 2. světovou válkou v Bečově.

Vévodkyně Marie z Beaufortu - Spontin, rozená hraběnka ze Silvy Tarouca

Manželka bečovského vévody Heinricha z Beaufortu se narodila 26. června 1886 v Trmčicích na Ústecku. Sňatek s vévodou Heinrichem se konal 3. února 1910. Vévodkyně Marie byla velice zbožná. Velmi intenzívně se angažovala v ženském katolickém hnutí. Přispěla k založení německého Katolického svazu žen v Čechách, který dosáhl počtu 80 tisíc členů. Řadu let / až do roku 1936 / vévod-

Zámek Bečov (J.Bartoš)

kyně Marie působila jako jeho prezidentka. Proslula svou dobročinností ve prospěch chudých a nemocných. Obzvláštní přízeň věnovala chudým studentům bohosloví.

Vévodkyně Marie měla 6 dětí, z toho 2 zemřely krátce po narození, jeden syn - Karl Albrecht - padl ve 2. světové válce. Jeho ztráta vévodkyni zasáhla velmi těžce.

Počala churavět a zemřela dne 12. července 1945. Vévodkyně Marie z Beaufortu byla pochována na bečovském hřbitově

JUDr. Heinrich, vévoda a kníže Beaufort - Spontin

Poslední šlechtický majitel bečovského panství v letech 1917 - 1945 se narodil dne 11. března 1880 v Paříži jakožto syn vévody Friedricha z Beaufortu. Jeho děd, Friedrich Beaufort - Spontin, zakoupil v roce 1813 panství Bečov od knížete Kounice. Od onoho roku se sídlem belgického rodu Beaufort - Spontin stalo západočeské městečko Bečov.

Dětství a mládí prožil hrabě Heinrich na bečovském zámku. Místo jeho vzdělání bylo gymnázium v Plzni a dále univerzity ve Vídni a Innsbrucku. Vystudoval práva a byl promován na JUDr. Schopný mladý právník nastoupil do státní služby v prezidiu pražského c.k. místodržitelství. Po několika letech JUDr. Heinrich přesídlil do Vídně a zakoupil tam tiskárnu. V roce 1910 se oženil z hraběnkou Marií z Tarouca. Z manželství vzešly tyto děti - hraběnka Elisabeth / provdaná princezna Croy /, hrabě Friedrich, hrabě Karl Albrecht / padl ve 2. světové válce / a nejmladší dcera hraběnka Eleonora. Krátce po sňatku se manželé přestěhovali z Vídně na zámek do Bečova. Za první světové války bojoval vévoda v rakouském vojsku.

Vévoda Heinrich byl po celý život štědrým mecenášem města Bečova a jeho spolků. Jeho obzvláštní vášní a zálibou byl lov. Konec 2. světové války přinesl vévodovi velmi trpké životní chvíle. Jeho majetek byl zkonfiskován ve prospěch československého státu. Vévoda byl krátký čas internován v Plzni a poté se přestěhoval na své rodové sídlo v Kainachu v rakouském Štýrsku. V roce 1965 mu bývalí obyvatelé Bečova v Německu udělili čestné občanství Bečova. Vévoda Heinrich Beaufort-Spontin zemřel dne 25. dubna 1966.